

Naši dopisi.

Iz kamniškega okraja. (Konferencija). Po sklepu stalnega odbora bode imelo učiteljstvo tukajšnjega okraja svojo uradno konferencijo dne 1. maj. srpana v Mengši s sledečim dnevnim redom:

1.) Poročilo gosp. c. kr. okrajnega šolskega nadzornika.

2.) Določitev in razvrstitev učne stvarine iz realij za vse kategorije tukajšnjih ljudskih šol. Poročevalci: gg. Fr. Trost, Iv. Janežič, Fr. Pfeifer in Val. Burnik.

3.) Razprava o jednotnih oblikah črk in števil za pouk v lepopisji. Poroča g. Fr. Marolt.

4.) Poročilo odbora za oceno otroških spisov in volitev tega odbora.

5.) Poročilo okrajno-knjižnične komisije in volitev te komisije.

6.) Določitev učnih knjig za šolsko leto 1891/2.

7.) Volitev stalnega odbora.

8.) Volitev jednega zastopnika učiteljstva v c. kr. okrajni šolski svet za ostalo dobo treh let in dveh odposlancev v deželno konferencijo.

9.) Samostojni nasveti, kateri se morajo vsaj tri dni prej stalnemu odboru naznaniti.

Z Brda. Slavni deželni odbor je razposlal pretekli mesec vsem županstvom okrožnico, v kateri končno toplo priporoča zatiranje rjavega hrošča pótém nabiranja po šolskih otrocih.

Tukajšnje županstvo in šolsko vodstvo se je dogovorilo o tem vzajemno tako, da vsak šolar (šolarica) donese na dan najmanje 200 hroščev, kateri se na šolskem sadnjaku pokončajo.

Preden smo ta »tečaj« osnovali, treba je bilo otrokom pomen takega delovanja razložiti. Podpisani je narisal v dotični poluri »kebra« posamezne dele (glej Pokornega »Prirodopis živalstva« I. 1881, pag. 163!) že v taki velikosti, da je šolar vsako dlakico na enem členu noge lahko »otipal«, ter natančno razložil življenje — razplodbo — dejanje in nehanje tega sovražnika in končno omenil tudi zakona od dne 17. rožnika 1870. l. v kratkih potezah.

Z velikim veseljem je pozdravila deca novico, da bode zatirala hrošča, osobito potem, ko jim je podpisani obljubil za to razdeliti nekaj novih, čisto belih desetih in učnih pripomočkov: zvezkov, pisal, peres i. dr. Razložil jim je tudi kdaj, kje in kako jih najbolje nabirajo in dne 4. velikega travna se je uveril, da beseda ni pala na peščena tla!

Ne znam zakaj se je ta škodljivec otrokom tako omilil — zakaj ga imajo tako radi — ali zaradi lepih črnih oči, ali lepo zakriviljenega »repka« — resnici na ljubo bodi povedano, da so se dela poprijeli z nekako čudovito marljivostjo in trudoljubivostjo, katera bi izvestno služila vsaceemu boljšemu delu in ugled!

Naj številke »pálih« govoré:

Dne 4. vel. travna dopoldne so prinesli 9.000 hroščev, popoldne 5.000; 5. vel. travna dopoldne 7.130, popoldne 6.250; dne 6. dopoldne 12.120, popoldne 11.683; dne 8. dopoldne 27.654, popoldne 14.664; dne 9. dopoldne 19.372, popoldne 18.977; dne 11. dopoldne 23.045, popoldne 22.786; dne 12. dopoldne 14.347, popoldne 10.885; dne 13. dopoldne 13.570, popoldne 9.176; dne 15. dopoldne 17.625, popoldne 16.854, skupaj 261.698.

Skupaj so pokončali v devetih šolskih dneh 261.698 hroščev, t. j. nekaj nad 26 mernikov!

Naj si čitatelji blagovolijo ta števila — kakó bi vplivala na razplodbo i. dr. dalje sami razmotravati.

To je bila prava pravcata »črna vojska«!

Da ob tem ni preostajalo raznih otroških dvotipov — smešnih prizorov in da je radi tega tudi učitelj marsikatero grenko vtaknil, razume se! — No, saj se je delalo za dobro stvar in to velja!

Jako zanimivo je bilo deco opazovati, kake polne lonce je nosila že uro pred poukom na šolski sadnjak. Večkrat je bil lonec povsem večji od šolarčka. Nek šolar — po domače »štiglec« — se je celo toliko potrudil, da je hrošče donášal v stari — pinji!

Na sadovnjaku je izkopaval vsak dan sproti učitelj po dve ali tri jame ter tu sem izpraznjeval polne lonce. To ni baš prijetno, še manje pa ukusno delo, kajti rjavi hrošč osobito v deževnem vremenu oddaja »grozen duh«, da govorim z nekim šolarjem.

Ob tej priliki opazil sem, da trajajoči dež škoduje rjavima gornjima kriloma, kateri sta nekako razjedeni.

Hrošče smo polivali z vrelo vodo ter jim v boljše »prehavo« dajali živega apna.

Da je število o pokončenih istinito, uveril sem se sam, ker sem jih natančno meril. V jeden mernik gre živih 10 — a mrtvih, ker se vsled poparjenja se sedejo — 12 tisoč. Kdor ne verjame, naj šteje!

Ta »črna vojska en miniaturo« dobí še vedrejšee lice, ako omenim, da mi je tačas opomogla k rednemu občenemu obiskovanju. Tekom devetih dni je imelo 114 obiskujočih otrok le 15 zamujenih poldnij. Tudi so se otroci praktično uverili, da »sloga jači«. Kadar so šli po hrošče, tedaj so šli v skupinah po 6—8 učencev. Ti so tresli, drugi pobirali, tretji zopet štel.

Da pa je imelo domá to delovanje za pridne nabiralece večkrat slabe, hude posledice, naj tudi omenim. V jednom slučaju je zaradi tega, ker sta se dečka roditeljem vkljub prepovedi izmuznila hroščev nabirati, pela leskovka, a v drugem prišla se je mati celó učitelju pritožiti, »čemu da pusti otrokom obleko trgati in čas tritati s takimi neumnostimi«.

Facta loquuntur. To daje našemu kmetu slabo, a šoli dobro spricevalo!

Zato končno vender ne moremo zamolčati, da bi bilo umestno, ko bi v bodoče slavni deželni odbor nabiralcem (le šolarjem) tega škodljiveca za primerno število (recimo za vsakih 400 1 kr.) obljubil gotovo primerno vsoto, katera bi se jim sproti izplačevala,

kajti denar vleče osobito deco! Učiteljem pa, kateri bi se s tem uspešno trudili, po uradnem potrjenju županstva — delil istotako malo odškodnino ali pa — pohvalnice!

Francišek Marolt — Brdo.

Društveni vestnik.

Iz Postojine. (Iz našega okrajnega društva). Dne 14. vel. travna je imel odbor našega okrajnega učiteljskega društva sejo. Na dnevnem redu je bil razgovor o preureditvi pravil našega društva in o nagrobnem spomeniku pokojnemu Keteju. Dasi društvo komaj tri leta obstoji, vender se je pokazala potreba, da se pravila preuredi in sicer zato, ker si je društvo poleg postavljanja nagrobnih spomenikov umrlim tovarišem postavilo zopet novo nalogo in sicer prave društvenike v boleznih podpirati, t. j. osnovati si nameravano podporno zalogo. V ta namen je podpisanec dosedanja pravila nekoliko preuredil in dodal še nekaj točk glede podporne zaloge. Odbor je načrt novih pravil večinoma brez premembe sprejel in če ga odobri še prihodnji občni zbor, predložimo potem nova pravila visoki vladi v potrditev in z novim letom prične društvo tudi s podporno zalogo delovati. Opomnim pa že sedaj, da taisti gospodje tovariši oziroma tovarišice, ki niso sedaj še člani društva in bi mogoče šele po novem letu pristopili, ne bodo imeli po novih pravilih dve leti pravice do podporne zaloge, zato jim svetujem, da takoj pristopijo ter plačajo društvenino za tekoče leto. Ob enem prosim pa tudi vse one gg. društvenike, ki so v plačilu zastali, da storijo prej ko mogoče svojo dolžnost, ker le na ta način bode mogoče, da tudi društvo svojo dolžnost do društvenikov polnjuje; no, tacih društvenikov pa ni mnogo, malo več, kakor je prstov na jedni roki in v čast učiteljstvu našega okraja moram povedati, da so večinoma vsi jako oduševljeni za društvo, le par trdnovratnežev neče pristopiti, ne vem ali iz osobnje mrznje ali iz mlačnosti ali kajli?

Odbor je nadalje jednoglasno sklenil, da se postavi pokojnemu nadučitelju Filip Keteju dostojen nagroben spomenik. Za razkritje spomenika se je določil 9. dan mal. srpana dopoldne in sicer s sv. mašo, kojo bode daroval iz prijaznosti in spoštovanja do rajnega častiti gospod župnik Matija Torkar. Delo se je izročilo kamnoseku J. Stegatu s Kala in g. Št. Jelenec ima pa nalogo, da delo nadzoruje in skrbi, da bode do imenovanega dne spomenik postavljen. — Isti dan popoldne bode tudi redni občni zbor našega društva in sicer v Košani ali pa v Št. Petru, zato naj gg. društveniki pravočasno izrazijo svoje mnenje, kje bi bil bolj pripraven kraj za zborovanje. Če hoče kdo izmed gg. društvenikov pri zborovanju kot referent nastopiti, naj blagoizvoli naslov referata vsaj do 25. roznika odboru naznaniti.

Dne 8. mal. srpana bode letošnja okrajna učiteljska konferencija in odbor je mnenja, da se priredi isti večer v Postojini koncert v korist društva. Ravno kar so se odposlala vabila k sodelovanju na vse učiteljstvo v okraji in če se jih zadostno število odzivi temu vabilu, pričnó se v kratkem razpošiljati potrebne glaske. —

Jakob Dimnik.

III. skupščina „Zveze slov. učit. društev“ dne 16. in 17. velikega travna v Trstu.

Vsakdo izmed udeležencev se še spominja prvega zborovanja „Zveze“ v Ljubljani, kakor tudi drugega v Celji. Koliko znancev in prijateljev si je marsikdo pridobil pri svojih tovariših iz sosednjih dežel! Letos se je z njimi zopet sešel na obalah jadranskega morja in sicer v popolnem številu. Dosedaj je bilo tretje zborovanje najobilneje obiskano; kajti vseh učiteljev je bilo nad 200 in med temi 41 gospodičin tovarišic, kar nas mora jako veseliti, da nas hočejo povsod v resnici naše kolegije podpirati. Želimo le, da bi se prihodnje leto to število podvojilo.

Nekateri tovariši so prišli že v petek v Trst, drugi pa v soboto zjutraj, katerim je res marljivi vsprejemni odbor že poprej preskrbel stanovanja ali v hotelih ali pa v privatnih hišah pri gostoljubnih tržaskih rodoljubih, katerim bode slovensko učiteljstvo vedno hvaležno ostalo. Bog jih živi!

V soboto ob 11. uri dopoldne je bila seja upravnega odbora pod predsedstvom predsednika g. dr. T. Romih-a.

G. predsednik je poročal o delovanju upravnega odbora in o društvenem glasilu. Na to so se določili poročevalci za delegacije.

Popoldne ob 1. uri se je pričela seja delegatov, katerih je bilo nad 150 navzočih. G. predsednik jih je v jako lepem govoru pozdravil, na kar je poročal o delovanju upravnega odbora.

Društveni tajnik g. Slanc je potem poročal o delovanju društev v „Zvezi“ zastopanih.

Temu so sledila poročila g. blagajnika in računskih preglednikov.

O društvenem glasilu je poročal g. predsednik dr. T. Romih, ter omenil, da se tiska „Popotnik“ v nad 800 iztisih in da bode prihodnje leto morebiti mogoče list trikrat na mesec izdava ti.

Po predlogu g. Nerata ostane lanski poslovni red. Potem so se imenovali predsedniki akcijam.

Reditelji so bili izbrani gg. slavnostnega odbora.